

BUITEN

23^E JAARGANG N^O. 31

ZATERDAG 3 AUGUSTUS 1929

Foto Carmen Hertz

DOOR TURKESTAN. OP DEN REGISTAN, DE MARKT TE SAMARKAND

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

OP DEN REGISTAN. DE MARKT TE SAMARKAND	BLZ. 361
DE DOOLHOF DER DWAASHEID, DOOR RALPH SPRINGER (I)	BLZ. 362
DN NIEUWE WEDSTRIJD. KORTE VERHALEN	BLZ. 363
SYRACUSE (GEÏLL.), DOOR B. S.	BLZ. 364—365
DE VORSTELIJK GESCHENK VAN AMSTERDAM AAN EEN ENGELSCHEN KONING (GEÏLL.), DOOR J. SCHUITEMAKER Cz. †.	BLZ. 364—366
EENE REIS DOOR RUSSISCH TURKESTAN IN 1928 (GEÏLL.), DOOR CARMEN HERTZ (VERTALING H. M. M.)	BLZ. 366—367
OVER ONGELUKSVOGELS, (DE UIL), DOOR GERH. KREKENBERG	BLZ. 367
WILDE EENDEN (GEÏLL.), DOOR E.	BLZ. 368—371
VAN EEN TOCHT DOOR DE WACHAU (GEÏLL.), DOOR F. WASCHNIUS.	BLZ. 370—372
IN HET RIJK DER STILTE (IN HET ONBEKENDE DUISTER), DOOR CHARLES G. D. ROBERTS (8)	BLZ. 372
ONTVANGEN UITGAVEN	BLZ. 372
AMSTERDAMSCH STRAATKIEKJES. „EEN DUBBELTJE DE BOS!“ (ILL.)	BLZ. 372

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten“. Duidelijke naam- en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 ets., oudere 50 ets.

De doolhof der dwaasheid

ROMAN VAN SCHERPZINNIGHEID, DWAASHEID EN HUMOR

I) DOOR RALPH SPRINGER

EERSTE HOOFDSTUK

500.000 GULDEN BELOONING

AUTO-CHAUFFEURS toeterden vergeefs, trambestuurders belden zonder resultaat. Het werd stoppen. De groote menigte nieuwsgierigen, die zich om de reclamezuil had opgehoopt, scheen alle gedachten aan levensgevaar van zich te hebben afgezet. En de plakaten, daarop bevestigd, werden gelezen en herlezen, voordat de nabijstaanden plaats maakten voor de anderen, die achter hen aandrongen.

— Het zou mij niets verwonderen als er weer een groote inbraak mét of zónder moord is gepleegd! zei een kleine man, luid.

Zij die het dichtst bij hem stonden keken hem er op aan en wel, zér aandachtig. En dat niet zonder reden, want hij bleek een niet alledaagsch persoon te zijn. Zijn hoofd was abnormaal groot en de opgeblazen wangen donkerrood, als rijpe tomaten. Hals en schouders waren naar verhouding mager en min, maar daarentegen was het lichaam weer evenredig dik, als droeg de man er een biervat om, op de heupen, onder zijn jasje. Dit was van zwart geribd fluweel en stak weer sterk af bij de lichtgrijze broek, die hij droeg.

Zonder zich aan opmerkingen en beleedigingen te storen, werkte de kleine dikke man zich met de ellebogen een weg,

dwars door de opeengepakte omstanders. Dicht bij de reclamezuil gekomen, las hij luid op:

Model 92374971 B.

Opsporing en aanhouding verzocht van den Inbreker der Middellandsche Bank

BELOONING

Gulden.

500.000

Kenteekenen van den misdadiger:

Geene!

Naam: Onbekend! Leeftijd: Onbekend! Adres: Onbekend! Beroep: Onbekend!

Signalement:

Onbekend.

Vluchtoord van den inbreker:

Vermoedelijk — AMERIKA

„Ha, ha!“ riep de kleine dikke man opgewonden en klopte iemand naast zich op den schouder. „Dat is een zaakje voor een detective, of mijn naam is niet Joris Jochem!“

De aldus aangesproken man schrok hevig en keek Joris Jochem aan. Maar deze werkte zich al weer uit de massa, nu met nog minder complimenten dan zooeven en liep fluks een hoofdstraat in.

„Wie was die gekke kwibus?“ vroeg de geschrokken man, zoo in het algemeen. „Wie heet nu Joris Jochem? Lijkt wel een advertentiernaam voor keukenstroop.“

Niemand lachte en de man die dat zei óók niet. Slechts een heer op leeftijd antwoordde terloops.

„Joris Jochem, wel, dat is immers die particuliere detective. Het zou me niets verwonderen als ie er niet al de lucht van heeft, wie de inbreker is.“

Zoo zonder bedoeling keek hij bij die woorden den ander aan. Maar deze verbleekte. Een halve minuut later was hij uit het opstootje verdwenen en dacht er niemand meer aan hem.

Hij liep snel naar huis, een eenvoudige verdieping boven een hulpbureau van politie. Daar gekomen sloot hij de deur, schoof den grendel ervoor en zakte daarna verslagen in een armelijken leunstoel neer.

„Ik loop gevaar“, kreunde hij. „Inderdaad had ik al op een stoomboot naar Amerika moeten zitten. Die dikke gorilla Joris Jochem heeft beslist al vermoedens op me, anders zou hij niet zoo plotseling zijn weggelopen. Alleen schranderheid en mijn talent in het wegkomen kunnen mij redden.“

De betrekkelijk nog jonge man keerde zijn haarborstel om en keek in den spiegel. Een bleek, ontdaan, glad gelaat, in den leeftijd van een jaar of acht en twintig, spookte hem tegen. Kortgeknipt zwart haar bedekte het hoofd.

Achtereenvolgens trok hij een kleerenkast, twee laden der toilettafel en de deurtjes van een klein wandkastje open. Hij werkte vlijtig en met grooten ernst. Na drie kwartier was de jonge man met het bleek gelaat en de kortgeknipte haren verdwenen. In zijn plaats stond nu een heer van in de veertig, met rood krulhaar, roode bakkebaarden, een roode snor en roode wangen.

De blik in den spiegel duidde op instemming en tevredenheid. Dan scheen den man plotseling een verontrustende gedachte in te vallen.

Hij bukte zich voor zijn ledikant en trok er twee koffers onder uit. Die opende hij snel achter elkaar en slaakte dan een zucht van verlichting.

Beide koffers waren bijna geheel gevuld met rolletjes gemunt goud, pakken bankbiljetten en juweelen van hooge waarde. Of schoon de man die schat reeds eenige malen had bewonderd, zonk hij er vol erbij neer, op de knieën. En met beide handen woelde hij in de juweelen en de goudstukken, als om zich aan dat gevoel te verlustigen.

Een bescheiden tik op de deur deed zich hooren. Haastig wierp hij de deksels neer, schoof de koffers weer onder bed en richtte zich op. Met vaste hand tastte hij in den broekzak, trok een zakmes te voorschijn en opende het.

„Ik ben verraden“, mompelde hij. „Maar, mijn leven en mijn schat zal ik zoo duur mogelijk verkoopen. Slechts over mijn lijk laat ik mij die heerlijkheden weer afnemen.“

Een luidere tik op de deur.

„Maak 's open, mijnheer!“ klonk een vrouwenstem.

„'t Is de juffrouw“, zei hij sidderend. „Zou het een valstrik zijn?“

Niettemin schoof hij den grendel terug en draaide behoedzaam den sleutel om. Aarzelend trad een oude vrouw binnen, een brief in de hand houdend.

„Hé, wat ziet U er nu komisch uit!” riep ze, verrast... Moet U wéér naar een balmasqué? Die brief is door een kruier gebracht. U moest hem zoo gauw mogelijk lezen, want Uw leven staat op het spel, zei de man. Zeker een grap, hé mijnheer Munnik.”

„Natuurlijk is dat een grap”, antwoordde Munnik sidderend en greep de enveloppe.

„Moet ik nog thee voor U zetten, mijnheer?”

„Als-alsublieft”, antwoordde hij.

Nú gold het onverschillig te zijn, geen overhaaste dingen te doen en van géén gewoonte af te wijken. Die vrouw mocht anders argwaan krijgen.

„Met twéé beschuiten, mijnheer Munnik?”

„Met twee beschuits, juffrouw.”

Nauwelijks was de deur achter haar dicht of Munnik scheurde den brief open en las:

Jack

Uiterlijk morgenochtend ga ik naar Rotterdam en in den avond, naar Londen. Er zijn judassen genoeg die 500.000 gulden aan ons zouden willen verdienen Over drie dagen vaart de Oceanic Southampton uit. Ik zal niet mankeeren.

Overmorgen vier uur treffen we elkaar bij Nelson, Trafalgar Square. En anders loop ik over veertien dagen in dezelfde klok door Broadway.

Red je bijtijds en vergeet je koffers niet.

Joris Jochem heeft het plakkaat gelezen.

BILL BULLY.

Munnik slaakte een verwensching. Zijn oogen rolden en zijn vuisten balden zich.

„De lafaard! siste hij tusschen de tanden, hij vlucht!

Ik zal zijn voorbeeld volgen maar . . .”

Een grijns vertrok zijn roodgeschilderde wangen.

Zonder op de thee te wachten liep hij gehaast heen.

TWEEDE HOOFDSTUK

JORIS JOCHEM BEGINT HET ONDERZOEK

Vergenoegd brommend ging Joris Jochem de twee trappen zijner woning op. Toen hij de keukendeur passeerde om naar zijn kantoor te gaan, trad zijn dochttertje naar buiten.

„Goed dat U thuis komt vaders”, zei ze met een vroolijken lach op haar verstandig gezichtje.

„Zijn er dan menschen voor mij geweest, Stientje? Ik heb anders weinig tijd, meisje.”

„Ik moet voor moeder boodschappen doen en of U nog wat geld had”, vraagt moeder.

Joris Jochem tastte in zijn broekzak en gaf het kind eenige geldstukken. Toen ging hij zijn kantoor binnen.

Volgens zijn gewoonte, waarvan hij nooit afweek, trad hij eerst op het levensgroot portret van Sherlock Holmes toe, dat naast zijn bureau aan den wand hing. Hij nam zijn hoed af en groette het portret met eerbiedigen hoofdknik.

„Geachte meester”, zei hij ernstig, „rust in vrede. Uw volging zal Uw voorbeeld niet beschamen. Joris Jochem kent zijn taak en weet zijn plicht te doen.”

Daarna viel hij in een leunstoel neer, greep uit de la van zijn bureau een dik, besmoezeld boek en sloeg het open. Vervolgens richtte hij het hoofd op en blikte naar den wand. Er hingen oude slagzwaarden, twee oude, botte bijlen en een groote, geroeste revolver bij elkaar.

„Joris Jochem!” zei hij dan luid, „je hebt dezen keer met geslepen inbrekers te doen. De eer van je vak en het vertrouwen van je cliëntéle staan op het spel. Handel dus moedig, maar niet onvoorzichtig, dóórtastend zonder overijld te zijn. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.*”

Deze laatste woorden zei hij met klem en bij elk woord knikte hij vol zelftevredenheid. Daarna tastte zijn voet naar een schelknopje, onder zijn bureau.

Er ging een belletje, gelijkend op een telefoonschel. Hij strekte zijn hand uit en greep een telefoonhoorn, die aan den wand hing.

„Hallo mijnheer!” riep hij luid, als verstond hij een stem die tegen hem sprak niet goed, hallo met Joris Jochem. J. Jacob, O. Oorwurm, R. Roodhuid, I. Isegrim, S. Salemander; Joris. J. Javaansch scherm, O. Oorlam, C. Celebes, H. Hollandsch Diep, E. Electra, M. Modemagazijn; Jochem.

Ja, ja, ik dacht wel dat U mij zou opbellen, nu er eenmaal

ingebroken is. Waarom mij niet drie of vier dagen tevoren gewaarschuwd?

Hebt U vingerafdrukken van de inbrekers genomen? Née? O, waren ze met den buit gevlogen? Ja, ja, die heeren wachten niet op U. Nu, ik wil me met de zaak belasten.”

Joris Jochem hing den hoorn weer op. Hij zette zich te peinzen, tot zijn dochttertje weer binnen kwam.

„Moeder vraagt of U vóór eten nog weggaat, vaders?”

„Stientje, je hebt toch niemand op het kantoor toegelaten in mijn afwezigheid, wel meisje.”

„Nee vader, er is niemand geweest.”

„Goed zoo, kind, laat ze maar gerust in de wachtkamer blijven. Je hebt ze dus naar huis gestuurd, toen ik te lang wegbleef?”

„Ja vader,” zei Stientje, met strak gezichtje. „Er is twee keer iemand met een rekening geweest.”

„Goed, best. Spoedig ontvang ik vijf maal honderduizend gulden. Over veertien dagen terugkomen dus. En nu Stientje, aan het werk als een groote meid. Al mijn handboeien smeren en weer goed afwrijven. Dan zien ze er tenminste een beetje toonbaar uit. Let op de telefoon en spreek alleen in geheimschrift, als iemand opbelt. Als oom Karel komt, moet-ie maar vast een dutje doen, want er is werk aan den winkel. Hij kan ook zijn schoenen poetsen en zijn kleren afborstelen, want daar mankeert wel eens iets aan.”

„Gaat U weer op reis, vaders?”

„Misschien kind. En ik weet nog niet, voor hoe lang. En nu, naar moeder.”

Toen het kind de kamer uit was trok de detective zijn jas en vest uit. Daarna wikkelde hij een touw ladder om zijn lichaam, hetgeen zijn dikte aanmerkelijk deed toenemen.

(Wordt vervolgd)

DE NIEUWE WEDSTRIJD

KORTE VERHALEN

De foto-wedstrijd, door „BUITEN” uitgeschreven, heeft uitnemende resultaten opgeleverd, gelijk de lezers van „BUITEN” gedurende de afgelopen maanden hebben kunnen aanschouwen. Daarom meenen wij, dat een nieuwe wedstrijd de belangstelling van vele onzer lezers zal wekken. Ditmaal willen wij hen, die beter de pen (of schrijfmachine!) dan het fototoestel hanteeren, gelegenheid geven met elkaar te wedijveren in de kunst van het vertellen.

VOORWAARDEN

We vragen korte verhalen, liefst over een onderwerp dat in verband (mín of mèèr verwijderd) staat met „BUITEN”, met het buitenleven.

De verhalen, die 800—1200 woorden mogen bevatten, moeten worden ingezonden vóór 1 September 1929 en geadresseerd worden aan de Administratie van het weekblad „BUITEN”, Rokin 74—76, Amsterdam. Op de enveloppe dient te worden vermeld: Wedstrijd „Korte Verhalen”.

Iedere inzender mag slechts één verhaal insturen.

PRIJZEN

Als prijzen worden uitgelooft:

Walter Crane: Kunst en Samenleving.

Emilie Kerckhof: Java.

Een jaar-abonnement op „BUITEN”.

Verder een aantal premies:

Charles G. D. Roberts: Menschen en Dieren.

Charles G. D. Roberts: Hoeven en Klauwen.

Ellen: Twee vrouwen.

Ellen: Een Vriendschap.

De met een prijs bekroonde verhalen zullen in „BUITEN” worden gepubliceerd en gehonoreerd resp. met / 50.—, / 35.— en / 20.—. De met een premie bekroonde verhalen zullen eveneens gepubliceerd worden en gehonoreerd met / 15.— per stuk. Uit de niet-bekroonde zal een keuze worden gedaan: deze zullen (na overleg met den auteur) in „BUITEN” worden opgenomen tegen het gewone honorarium.

JURY

De bekroningen zullen worden toegewezen door een jury, bestaande uit: Mr. P. H. RITTER, Hoofdredacteur van het Utrechtsch Dagblad, Mevrouw M. C. VAN ZEGGELEN, letterkundige, Mevrouw RO VAN OVEN, Redactrice „Buiten”.

Foto Galiti Crupi

DE RIVIER DE ANAPO OP SICILIË MET HAAR POPYRUSBOSCHJES

SYRACUSE

SYRACUSE, — de stad der vele herinneringen, de rivale van Athene, grooter en machtiger zelfs ten tijde dat de landen rondom de Middellandsche Zee het centrum van beschaving in Europa vormden, — „Syracuse grande” der oudheid — wat rest er thans nog van? De oude, machtige stad, die een zoo groote rol heeft gespeeld in de wereldgeschiedenis, is nagenoeg geheel verdwenen. Op het schiereiland Orthygia ligt het moderne Syracuse, een stad van ondergeschikt belang. Tusschen landerijen met citroen- en mandarijnboomgaarden, tusschen olijf- en amandelboomen liggen witte steenhoopen, ruïnes, overblijfselen van Achratine, Tyche, Epipoli en Neapoli, die eens tezamen met Orthygia het groote Syracuse vormden. Maar, wij willen nu niet toeven bij de ruïnes, verhalend van het machtige verleden. Wij gaan naar een plekje vol poëzie, een lieflijk stukje natuur, levend in het heden: het riviertje de Anapo met het pluimige, zacht ruischende papyrus riet. „O ’t ruischen van het ranke riet” . . . ik denk aan Gezelle — en ik denk aan de schoone Philystris, de gade van Koning Hierôn. Volgens de overlevering werd de papyrus door de bevriende Egyptenaren aan Koning Hierôn ten geschenke gegeven. Op verzoek van Koningin Philystris werd het langs de oevers van den Anapo geplant. Liet Philystris zich vele eeuwen geleden hierheen roeien, — luisterend naar het zachte ruischen? — Hoe het zij — de papyrus vormt thans nog de groote aantrekkelijkheid van de Anapo. Het is de eenige plaats in Europa waar deze Egyptische plant in het wild voorkomt. Opwaarts voert het stroompje naar de bron Kyana, waaraan een mythologische legende verbonden is. De nymph Kyana verraste namelijk Pluto, toen hij Proserpina ontvoerde. Zij trachtte Pluto tegen te houden en smeekte hem Proserpina vrij te laten. Pluto ontstak hierover in woede en veranderde de nymph in een bron, wier heldere wateren

thans nog haar naam dragen. ☼ Op warme dagen komt het vaak voor dat uit het stille water van dit meertje figuurtjes opduiken, (geheel blauw door het azuren water) die de bootjes der vreemdelingen omzwermen. „Muore de fame” is hun leus en natte handjes worden uitgestoken, bedelend om soldi. Zonder dat zou de illusie — omringd te zijn door tritons en nymphjes in dit land vol sagen en legenden — volkomen zijn.

B. S.

Een vorstelijk geschenk van Amsterdam aan een Engelschen Koning

NOOIT is ’n vorstelijk persoon in ons land met zoo veel luister en eerbewijs bejegend als Karel II, Koning van Engeland in 1660. De Staten-Generaal en die van Holland wedijverden met elkander in beleefdheden. De Regeeringspersonen in onze Republiek putten zich uit in ’t bedenken van middelen om den naar z’n land teruggeroepen balling gunstig voor ons te stemmen. Gedachtig aan ’t Fransche spreekwoord: „Il faut brûler une chandelle au diable”, was hun geen geldelijke opoffering te groot. ☼ Toen de Engelsche Lord Protector, Cromwell, na de onthoofding van Karel I, die in z’n strijd tegen ’t parlement ’t onderspit had gedolven, de macht in handen had, zaten de Staten van ons land in groote moeilijkheden, en al ’t beleid en de zeldzame bekwaamheden van den Raadpen-dant Johan de Witt hadden niet kunnen verhinderen, dat wij met onze zusterrepubliek in oorlog kwamen. De verdreven Stuarts, Karel II en z’n broers, die eerst naar Frankrijk waren getrokken, kwamen bij ons hun toevlucht zoeken. Het werd hun toegestaan in Breda te verblijven, de bezitting van Prins Willem II, die door z’n huwelijk met de Stuarts was verwant. Maar uit vrees voor Cromwell,

Foto Galiji Crupi

GEZICHT OP HET MODERNE SYRACUSE

zorgden de Staten er voor, dat alles werd vermeden, wat op eerbetuingen tegenover de verdreven prinsen zou gelijken. Na den dood van den almachtigen Cromwell echter keerde de kans, en toen in 1660 de Engelsche generaal Monk aan 't hoofd van 'n gezantschap, aan Karel II de kroon van Engeland, Schotland en Ierland kwam aanbieden en dus de banneeling, die zich zoo vele vernederingen had moeten getroosten, weer tot macht en aanzien kwam, werd hij, vóór hij vertrok, door de regeeringspersonen in onze republiek overladen met betuigingen van eerbied. Amsterdam vooral deed z'n best, en uit naam van de regeering dezer rijke en machtige stad bood burgemeester Vlooswijk den Engelschen monarch 'n prachtig jacht aan ¹⁾. Op 24 Mei tusschen elf en twaalf uur waren de Koning, de Hertogen van York en Gloucheater, de Princesse Royale (weduwe van Prins Willem II van Oranje) met de Gedeputeerden van de Staten-Generaal aan de Moerdijk aangekomen. Eenige eskadrons ruitery en de Afgevaardigden van de Staten van Holland waren aldaar aanwezig. Deze laatsten kwamen den Koning aan het portier van z'n statiekoets complimenteeren. De regeling van het geheel berustte bij de Staten-Generaal en deze hadden zeer nauwkeurig vastgesteld, hoe het huldebetoon moest plaats hebben; hoe het moest gaan met de karossen, de jachten enz. Er waren niet minder dan 13 jachten aanwezig. Daarbij waren nog een zeer groot aantal schepen in gereedheid gebracht. Voor den Koning hadden ze dat van de Prinses Douarière geleend ²⁾. Maar Z. M. verkoos 'n ander, dat hij reeds kende en waarmee hij reeds eerder had gevaren. In z'n gesprek met de gedeputeerden zeide de Koning, dat hij, in Engeland aangekomen, voor zich 'n dergelijke jacht zou laten maken. De heer Van Vlooswijk, als gedeputeerde van Holland, maakte nu van deze gelegenheid gebruik om aan Z. M. 'n jacht aan te bieden, dat onlangs in Amsterdam was gebouwd en dat vrijwel gelijk was aan het andere, „de Selve biddende, aan de Magistraet de genaede aen

te doen van hetzelfde te accepteeren". De Koning nam het vriendelijk aangeboden geschenk niet direct aan. Toch gaf de Amsterdamsche Magistraet het advies, het jacht aan te koopen. Dit geschiedde dan ook . . . „om die groote Prins daer mede te vermaecken; ende om het selve meerder glans te geven, dede de Magistraet het buytenste van de kajuit vergulden, terwijl eenige van de beste Schilders van het Landt arbeiden schoone Schilderijen te maken, waer mede men hetzelfde noch verciert heeft" ¹⁾. Op 12 Augustus is het prachtige jacht naar Londen vertrokken. De kapitein, Johannes de Geus, kreeg 'n zeer uitvoerigen brief voor den Koning mee. Deze brief eindigde met de woorden: „Sire! de Vostre Majesté Les très humbles et très obéissans Serviteurs Les Bourgmaitres et Régents de la ville d'Amsterdam, ce 12 d'Aoust 1660". Z. M. had „de genaede hetzelfde te accepteeren". — In den bedankbrief, die aanwezig is in 't stedelijk archief en die gedateerd is „le 16me Aoust 1660" noemt Karel II zich: „Voster bien bon amy Charles R. Het duurde niet lang, of 't Hollandsche jacht wekte den naijver der Engelschen op. De bouwmeester, Commissioner Pett, kreeg de opdracht 'n tegenhanger op stapel te zetten. Ook de Hertog van York (de latere Jacobus II) besloot 'n dergelijk vaartuig te doen bouwen. Het koninklijk jacht werd naar de koningin, Catharina van Portugal, genoemd. Het tweede naar de Hertogin van York. Beide schepen voerden 8 kanonnen en 30 man equipage. In 1661 is nog 'n tweede jacht aan den Engelschen Koning geschonken. Dit was de *Bezan*, 'n zoogenaamd speeljacht. Door deze geschenken werd Holland de bakermat van de in Engeland

¹⁾ Abr. de Wickefort „Verhael in forma van Journael van de reis ende 't vertoeven van Karel II".

Foto C. J. Steenbergh

HET JACHT, DOOR AMSTERDAM AAN KONING KAREL II VAN ENGLAND GESCHONKEN

¹⁾ In het Negentiende Jaarboek van het genootschap Amstelodanum geeft C. G. 't Hooft er 'n uitvoerige beschrijving van. ²⁾ Amalia van Solms, weduwe van Frederik Hendrik.

veel verbreide zeilsport. ☞ De geschenken hebben hun doel gemist. — De Heer *Stellingwerf*, Pensionaris van Medemblik, had reeds, onmiddellijk na afloop van de feesten, bij het vertrek der Stuarts ons land, gezegd, dat het beter zou zijn geweest, de honderdduizenden, die besteed waren ter eere van den Engelschen Koning, uit te geven aan kruit en lood en schepen voor onze verdediging. ☞ Zooals bekend is, heeft Karel II de gastvrijheid, bij ons genoten, met ondank beloond, door reeds in 1665 'n op verraderlijke wijze begonnen oorlog met ons aan te vangen. Slechts de uiterste inspanning van De Witt, gesteund door de bekwaamheid en heldenmoed van onzen de Ruyter en z'n helpers heeft ons land voor den ondergang behoed.¹⁾

J. SCHUITEMAKER Cz.

1) De illustratie bij dit artikel is genomen naar een schilderij in Het Scheepvaartmuseum te Amsterdam, Cornelis Schuytstraat 57.

Eene reis door Russisch Turkestan in 1928

TURKESTAN in het hart van Azië gelegen, is door natuurlijke, zoowel als door politieke slagboomen van de buitenwereld gescheiden. De natuurlijke scheidswanden zijn de bergen en woestijnen, de politieke is het reisverbod. Aldus bleef dit reusachtige gebied, ook na de verovering door Rusland, geheimzinnig als weinig delen der wereld. En wel nooit is het leven daar zoo interessant geweest als nu, gezien den grooten strijd, die uitgevochten wordt tusschen de oude cultuur van den Moslim en de westerse beschaving. De reiziger, wien het gegeven is in dezen tijd tot de Sowjet republieken Usbekistan en Turkestan door te dringen, heeft den indruk niet alleen door landen met verschillende bevolkingen getrokken te zijn, maar ook door verschillende tijdperken.

☞ Ik moet bekennen, dat ik, toen ik een permis ging vragen bij het Sowjet gezantschap, geen idee had, hoe moeilijk het is een visum te verkrijgen om deze fabuleuze Centraal-Aziatische landen binnen te komen. Er werd mij beloofd, dat de gedelegeerden van de autonome republieken in Moskou mij daarmee zouden helpen en ik ging naar Rusland met eene desbetreffende notitie op mijn pas. Eerst toen ik daar aankwam, bemerkte ik, dat het bolsjewistische gouvernement, gelijk vroeger het Tsaristische, er niet op gesteld is, vreemdelingen toe te laten tot dit belangrijke, militaire gebied, grenzend aan Indië. Toen ik dus de Wolga afzakte, tusschen de vlakke oevers, waar de bosschen in herfsttinten vlamden en dagen en nachten reisde door de eentonige Kirgisische steppen, kwam soms de twijfel bij mij op, of werkelijk die weinige woorden: „geldig voor het binnenkomen in Centraal-Azië”, voldoende zouden zijn, de enorme, daaraan verbonden moeilijkheden uit den weg te ruimen! — Maar nadat in het hotel in Taschkent mijn paspoort had opgeborgen (voor langen tijd het laatste onderdak, dat op den naam van hotel aanspraak kon maken!)

zonder dat zich complicaties hadden voorgedaan, moest ik toch wel aannemen, dat het werkelijkheid was, dat ik nu vrij was zoo veel mogelijk te zien en te leeren in dit land, waar de volken ontwakten tot een eigen, bewust leven na een slaap van meerdere honderden jaren! ☞ De val van het Tsarisme was ook in Centraal-Azië de aanleiding tot revolutie. Het Britsche imperialisme in Indië werd voor Rusland de aanleiding tot het veroveren van Turkestan in de 19de eeuw. Na gruwelijke, wrede veldtochten slaagden de Russen er ten slotte in de wilde stammen te onderwerpen en deze landen, zoo dicht bij de Britsch-Indische grens, te koloniseren. Een Russisch gouverneur werd in Taschkent aangesteld en de inlandsche heerschers van Khiva en Buchara werden vazallen van den Tsaar. Reeds in 1873 had Lesseps het plan geopperd eene spoorlijn te bouwen van Calais geheel door naar Calcutta, maar dit plan, hetwelk den Britschen belangen niet dienstig was, werd niet ten uitvoer gebracht. Rusland echter verzocht nlijkte het in de hem nu toebehoorende streken en in 1888 werd de spoorlijn van de Kaspische Zee tot Samarkand dwars door de woestijn geopend. Doch de inboorlingen, de nomaden, zoowel als de stammen met vaste woonplaatsen, door den Emir en den Tsaar in gelijke mate verdrukt, leefden verder in onwetendheid, vuilheid en religieus fanatisme, zooals zij dat sinds vele geslachten gedaan hadden. De vrouwen werden als slavinnen behandeld, ze waren het speciale eigendom van hare echtgenooten, welke op hun beurt weer het eigendom van den despotischen heerscher waren. Rusland had belang bij den mogelijken rijkdom, welke de leemige grond voort kon brengen, die zonder water niet veel meer is dan stoffige woestijn, maar goed bevoeid een

Foto Carmen Hertz

DOOR TURKESTAN. KOEPELGRAF VAN TIMUR DEN GROOTE IN SAMARKAND

prachtigen bodem voor koren en katoen oplevert. Dus werden er Russische arbeiders en boeren naar Turkestan gebracht en Russische kolonies verzezen op eenige mijlen afstands van de inlandsche steden. Het waren deze Russen, die in samenwerking met de spoorbeambten in 1917 deel namen aan de revolutie en er in slaagden een centrum te stichten van Mohammedaansch Communisme, hetwelk zich langzamerhand onder de bevolking verbreidde. In 1920 verjaagden zij den Emir uit Buchara, waar hij tot het laatste oogenblik te vergeefs had zitten wachten op hulp van Britsche zijde. Het was eerst in 1924 dat de eigenlijke politieke organisatie volgens nationale richtlijnen tot stand kwam, getraal-Azië van het systeem der zelfregeering. Russisch Centraal-Azië van heden omvat de federale republieken Usbekistan en Turkestan, en de autonome republieken Tadschikistan, Kirgisistan en Kasakstan. — Usbekistan is de belangrijkste onder deze staten; Samarkand, de oude hoofdstad van Tamerlan's reusachtig keizerrijk is tot gouvernementszetel geworden, terwijl Taschkent het intellectuele en economische centrum van Azië is. ☞ Deze revolutie ging gelijk zoo vele,

tenminste in hare uiterlijke verschijning, spoedig voorbij, maar door heel Turkestan wordt de taaie worsteling voortgezet tusschen de oude gebruiken en moderne denkbeelden. Onder het Tsaristisch bewind werden slechts Russen en hunne bondgenooten erkend. Scholen, zoo deze bestonden, waren Russisch en minder dan tien procent van de bevolking leerde lezen en schrijven. De Mullah's, de Mohammedaansche priesters, hielden het volk met vasten greep in de oude banden en formaliteiten, die elken vorm van onafhankelijkheid onmogelijk maakten. Daarom ijveren nu de communisten voornamelijk vóór onderwijs en tegen den Moslim. Zij, die het meest gekneveld geweest waren, de vrouwen, zijn nu de eersten, om de nieuwe ideeën na te volgen. In de straten der steden kan het nog voorkomen, dat men gestalten ontmoet, wier gezicht bedekt is door een zwarte mat, de sluier van paardenhaar, die voor hen uitwappert als de slurf van een olifant. — Iederen keer als ik een Moslim in zijn huis bezocht, moest mijn Usbekische begeleider op straat blijven en luid schreeuwen vóór hij binnen ging, opdat de vrouwen zich tijdig konden verbergen en niet door hem gezien zouden worden. Maar vaker bijna komt het reeds voor, dat men jonge vrouwen ontmoet in Europeesche kleding, die vrijmoedig hare dikwijls zeer schoone gelaatstreken laten zien. Toch blijft hare emancipatie eene revolutionaire daad en komt het herhaaldelijk voor, zelfs na zoovele jaren van revolutie, dat echtgenooten of zoons, beleedigd in hunne conservatieve gevoelens, hunne vrouwen of moeders vermoorden of verminken, wanneer deze openlijk met de traditie breken. Vele vrouwen verlaten haar huis, man en kinderen om een meer onafhankelijk bestaan te zoeken of deel te nemen aan het openbare leven.

(Wordt vervolgd) CARMEN HERTZ (Vertaling H. M. M.)

Foto Carmen Hertz
DOOR TURKESTAN. EEN COMMUNISTISCHE CLUB TE TASCHKENT

OVER ONGELUKSVOGELS

DE UIL

WIE op Paaschdag een Uilenci vindt, zoo schrijft Wislocki in zijn boek „Vom wandernden Zigeunervolke”, kan zelfs gemakkelijk in het bezit van 't „Gelukwormpje” geraken, want om dezen tijd legt de „Uilemoeder” eieren, die, in den grond onder een hazelstruik begraven, na zeven jaren een wormpje inhouden, dat den bezitter van zoo'n ei op dat oogenblik rijk en gelukkig maakt. Dit geloof is onder de Zigeuners zòd verbreid dat — zocals wij zelf eens vermochten op te merken — zij reeds wekenlang vóór Paaschdag naar Uileneesten uitkijken, om dan de eieren op Paaschdag in bezit te hebben. Toen we na den laatsten wereldoorlog Oostenrijk bezochten, troffen we een Hongaar, die ons een bijzonder mooi sprookje van de Zigeuners uit Siebenbürgen liet noteren, dat bovenstaand Paaschgeloof inderdaad treffend illustreert. Het luidt: „Voor vele jaren leefde eens in een der stammen van het Zigeunervolkje een even roekeloos als vrekkelig echtpaar, dat door alle stamgenooten vermeden werd. Gelukkig had God dit huwelijk slechts met één kind, een zoon, gezegend. Toen deze zoon groot geworden was, hadden z'n vader en zijne moeder dag en nacht geen rust, want, ofschoon het hun leed deed, om het eten, dat ze hem bezorgden, dachten zij toch, dat zij door dit kind hun geluk zouden vinden. De moeder had n.l. in een Paaschnacht, nadat zij 's avonds te voren visch had gegeten, gedroomd ¹⁾, dat haar

een kloeke vrouw gezegd had, dat haar zoon het ei der Uilemoeder zou vinden en daarna rijk en gelukkig worden. Dit konden zich de gierige ouders niet meer uit het hoofd zetten. Hun zoon was juist zestien jaar oud, toen deze stam het feest der „Schaduwkoningen” vierde. De menschen leidden de gedaante der Schaduwkoningin ²⁾ naar buiten, en wilden ze juist verbranden, toen een „Maschurdalo” ³⁾ aan-

²⁾ Ook al „Koningin der duisternis” genoemd. ³⁾ We wisten niet, wat dit voor een persoon was. We kregen de opheldering, na een vraag, dat hij (beter vond hij Maschurdalo, d.i. „vleeschdooder”) een reus is, die groote voorlieide heeft voor vleesch, vooral menschevleesch, doch het moet van gezonde menschen komen. Hij

Foto Carmen Hertz
EEN MOSKEE TE BOKHARA, MET EEN MODERNE KLOK, EEN LOUD-SPEAKER EN ELECTRISCHE VERLICHTING

¹⁾ Visch, gegeten vóór 't slapen gaan, doet, naar 't bijgeloof der Zigeuners, dromen ontstaan, die vroeg of laat in vervulling gaan.

snelde en riep: „Wat, gij wilt eene vrouw verbranden? Hier ermeê!” De menschen liepen van schrik naar de tent terug, toen de Maschurdalo hun de stroopop uit de handen rukte; alleen de zoon der vrekkeige ouders bleef rustig op z'n plaats staan. Toen de reus hem aankeek, riep hij: „Hallo, jongen! Jij ontsnapt mij niet! Kom hier, je zult mij die vrouw naar huis dragen; daarna zal ik jou slachten en verorberen!” De jonge Zigeuner moest nu de stroopop opnemen en met de Maschurdalo naar diens woning hoog in de gebergten gaan. Toen zij het huis van den reus binnentraden, en deze de stroopop onderzocht, en bevond, dat zij geen menschelijk wezen was, riep hij verschrikt uit: „Jij bent een toovenaar! Jij hebt deze vrouw in eene stroopop veranderd! Vergeef mij en laat mij toch het leven; ik wil je alles geven, wat ik heb!” Gevat als de jongeling was, viel hij hem terstond in de rede en zei: „Ja, je hebt gelijk, ik ben een toovenaar en wil wel eens zien, wat je zoo hebt!”

☒ Nu ging hij met hem van het eene vertrek naar het andere, en vond eindelijk in het laatste een wonderschoon meisje. Hij vroeg hem: „Wie is dit meisje?” — „Zij is de dochter van een koning”, antwoordde de Maschurdalo, „en zal nu in den Paaschtijd mijne vrouw worden”. De jongeling zeide: „Dat zal zij niet worden! Ik zal haar met mij meenemen; en je schatten mag je behouden, als je mij één ei van de Uilemoeder verschaft”. — „Dat zul je hebben”, gaf de reus ten antwoord, „ik breng je bij haar nest”. ☒ En hij voerde den jongen man nog verder en hooger het gebergte in, waar op een boom het nest der Uilemoeder stond, dat gemaakt was van gouden stroohalmen. De Maschurdalo haalde een ei naar beneden en sprak: „In dit ei, dat Uilemoeder reeds vóór zeven jaren gelegd heeft, zit de geluksworm”.

De jongeling stak het ei voorzichtig in z'n zak, haalde de schoone koningsdochter en ging naar zijn ouders. Toen hij hun zijn avontuur vertelde, verblijdden ze zich zóózeer, dat ze er aan stierven. De jonge Zigeuner voorzag z'n stam rijkelijk van geschenken, en reisde naar den koning, den vader van het schoone meisje, dat hij spoedig daarna huwde, en met wie hij in geluk en vreugde leefde tot aan zijn zalig einde”.

GERH. KREKELBERG

huist in wildernissen en wouden, waar hij op dieren en menschen loert. Door zijne groote domheid en lichtgeloovigheid wordt hij vaak door de menschen gefopt en van zijn groote schatten beroofd. Wie hem in nood ondersteunt, is hij behulpzaam.

WILDE EENDEN

WANNEER men het in ons land over siereenden heeft, denkt men alleen aan de vele buitenlandse soorten en wel vooral aan de zeer fraaie Mandarijn- of Waaiereendjes en Carolina eendjes. Dat er ook nog vele andere buitenlandsche soorten bestaan, weet men gewoonlijk niet. In een later artikel hoop ik het hierover eens te hebben, doch thans zullen wij ons bepalen bij onze inlandsche eendjes. In kleinere, meestal kunstmatige, vijvers houdt men als siereendjes nog vrijwel hoofdzakelijk de beide bovengenoemde soorten. Is er veel water beschikbaar, dus in vijvers op grootere buitenplaatsen, dan ziet men veelal gewone witte eenden en ook wel kwakertjes of een andere tamme eendensoort. Geen van de eigenaren van die vijvers blijkt te weten welk prachtig materiaal er in ons eigen land onder de wilde eenden voorkomt, alleszins geschikt om

die vijvers op een origineele wijze te bevolken. Dat het vol doet, hebben wij zelf ondervonden. Jarenlang hielden wij in een grooten vijver tal van verschillende wilde eendensoorten en een ieder, die deze verzameling zag, stond verbaasd over de fraaie vogels. Bijna steeds kwam dan de verklaring, dat men absoluut niet wist, dat ons land zoo veel fraaie eenden bezat. Talinkjes en smienten kende men meestal wel van de advertenties der poeliers, doch de rest was totaal onbekend. ☒ In het wild zijn zij ook niet gemakkelijk waar te nemen, daar alle eenden van nature zeer schuw zijn en bij het minste gerucht opvliegen. Alleen bij strenge vorst gelukt het soms wel eens hen vrij dicht te naderen, als zij door honger en ellende in groote troepen in een wak in onze rivieren samenscholen. Dat zijn dan hoofdzakelijk de duikeenden. De echte zwemeenden laten zich nog veel minder van dicht bij bekijken. Wil men hen wat van nabij bezien, dan brenge men een bezoek aan de eendenvijvers in Artis of aan de Rotterdamse diergaarde. Daar, en op een enkele buitenplaats, o.a. op het bekende Gooilust te 's Graveland, treft men al deze vogels aan en kan men gemakkelijk een keuze doen. Wel eigenaardig is het, dat deze eenden zoo goed als niet in ons eigen land als siereenden gehouden worden, doch wel in het buitenland, voornamelijk in Engeland en Frankrijk. Alles wat in ons land in de eendekooien en op de kust in stalnetten gevangen wordt en de

moeite waard is om levend gehouden te worden, gaat naar een paar bekende handelaren, en deze exporteerden bijna alles weer naar het buitenland. De vraag voor ons eigen land is zeer miniem. En dit ten onrechte, want de meeste soorten zijn zeer gemakkelijk te houden en stellen geen bijzondere eischen, mits zij maar over voldoende verschen frisch water

Foto C. J. Steenberg

WILDE EENDEN. SMIENT, SLOBEEND, PIJLSTAART, ZOMERTALING

kunnen beschikken. In kleinere kunstmatig aangelegde vijvers of cementen bakken zijn zij niet op hun plaats; in zulke inrichtingen houdt men beter buitenlandsch materiaal, dat meestal in gevangenschap geboren is en dus de vrije natuur niet zoo mist. ☒ De geheele vijver moet omraasterd worden, doch deze omrastering behoeft heusch niet zoo hoog te zijn, 50 à 80 cM. is hoog genoeg, daar de eenden allen geleewiekt moeten zijn en dan absoluut niet meer kunnen vliegen. Dit leewieken is noodzakelijk. Gewoon kortwieken, gelijk men kippen wel doet, is onvoldoende, daar zij dan na iederen rui weer zouden kunnen vliegen en zeer zeker zouden verdwijnen. ☒ Als voedsel geeft men gewoon gemengd graan, kippenvoer, en als versnapering oud wittebrood. Men doet het beste het graan in het water te strooien, daar zij het zoo veel gemakkelijker opnemen. Zeer praktisch is, een groote platte kist aan den kant in het water te laten drijven, zoodat er niet meer dan ongeveer een decimeter water in staat. Als men het graan daarin strooit, kunnen zij er gemakkelijk bij en er gaat niets verloren. Voert men op den wal, dan wordt er veel vertrapt, vooral door de duikeenden met hun groote platte voeten. Zeer aan te bevelen is verder zoo mogelijk veel kroos te geven en wel voornamelijk het bekende groene eendekroos. ☒ Laten wij nu de verschillende species eens nader bekijken, vooral wat betreft hun geschiktheid om in gevangenschap zonder bijvoeding van visch in het leven gehouden te worden. Wij beginnen dan met de z.g. zwemeenden, waarvan er in ons land een achttal voorkomen, om daarna de z.g. duikeenden te behandelen. Een hoofdzakelijk onderscheid tusschen beide soorten is, dat de zwemeenden hun voedsel steeds aan de oppervlakte

Foto C. J. Steenbergh

WILDE EENDEN. DE EENDENVIJVER IN ARTIS. OP DEN VOORGROND
TAFELEENDEN

van het water of aan den kant zoeken, en onder water slechts tot die diepte, die zij met uitgestrekte hals kunnen bereiken, terwijl de duikeenden steeds hun voedsel op den bodem zoeken en daarom voortdurend onder water duiken. ☒ Alvorens echter tot eene nadere beschrijving over te gaan, wil ik eerst even wijzen op de kleurwisseling, die alle eenden in voor- en najaar doormaken. Alle, op een enkele uitzondering na, veranderen in het na- en voorjaar van uiterlijk, d.w.z. in het najaar omstreeks October of November krijgen de mannetjes hun pracht of bruiloftskleed. Zij zijn dan op hun fraaist. Dit mooie pakje houden zij gedurende den heelen winter en het voorjaar, en verwisselen dit ongeveer Juni weer met een gewoon grauw gevederte. De beide sexen zijn dan alleen nog maar door een kenner van elkander te onderscheiden, daar de wijfjes het geheele jaar hetzelfde costume dragen. ☒ De eenige uitzondering is de Bergeend (*Anas Tadorna*), die niet alleen het geheele jaar de zelfde kleuren en teekening vertoont, maar waarvan ook de eend er vrijwel net eender uitziet als de woerd of winder, alleen iets fletser. De bergend is de grootste onzer inheemsche eenden, ongeveer zoo groot als onze kleinste inlandsche gans, de Rotgans. In zijn heele doen en laten staat hij wat tusschen eend en gans in. Hij is zeer opvallend bont gekleurd. Een prachtige groene kop met rooden snavel, die bij den woerd bij het voorhoofd tot een knobbel verdikt is, veel wit met kastanje-bruine en zwarte banden over borst, schouders en buik. Mannetje en wijfje verschillen slechts weinig van elkaar. De kleuren van den eerste zijn wat warmer en de streep die van den borstband tusschen de pooten door naar achter door loopt is iets breder. Deze eend komt voornamelijk aan onze kusten voor en broedt in de duinen in verlaten konijnenholen diep onder den grond. ☒ Hij wordt betrekkelijk weinig gevangen, doch zijn eieren worden nog al eens uitgehaald en onder een kip of tamme eend uitgebroed. De bergend is een prachtige verschijning, die zeer opvalt en gemakkelijk in gevangenschap gehouden kan worden. Hij is ook vrijwel de eenige inlandsche wilde eend die men in de vijvers der stadsplantsoenen onzer steden aantreft. ☒ De gewone wilde eend (*Anas boschas*) is algemeen bekend, doch niettemin toch de moeite waard. Zijn prachtige groene kop, afgezet met witten halssring, zijn grijze zijden, nog met tal van dwarsstreepjes fijn geaderd, zijn bruinroode borst, zijn staalblauwe spiegel en zwarte stuit

een enigszins kleiner soort, die alleen in strenge winters naar ons land komt, in kleur niet noemenswaard van de eerste afwijkt en bij de kooikers en poeliers bekend staat onder den naam van Oostersche eend. Zij hooren thuis in Oost-Europa en komen alleen in strenge winters naar het Westen. ☒ De Slobeend (*Anas clypeata*), ook wel Lepelbekeend genoemd, is kenbaar aan zijn grooten platten snavel. De kop is blauwgroen, het lichaam wit, roodbruin en grijs, de bovenzvleugels fraai blauw. Een bijzonder mooie eend, iets kleiner dan de wilde eend. De Slobeend geeft wel eens eenige moeite met het op zaad brengen, doch eenmaal aan graanvoer gewend, voldoet hij uitstekend. Hij komt het geheele jaar bij ons voor en broedt overal, doch is veel zeldzamer dan de wilde eend. De Krakeend (*Anas strepera*), een in ons land steeds zeldzamer wordende eend, is op eenigen afstand bezien, zeer eenvoudig gekleurd, doch van dichtbij toch een zeer fraai dier. De kleuren zijn bruin en leigrauw, doch met talrijke streepjes zeer fijn geaderd. Het wijfje lijkt veel op dat der gewone wilde eend, maar heeft evenals het mannetje een witten spiegel in tegenstelling met de wilde eend die een staalblauwe spiegel heeft. ☒ De Pijlstaart (*Anas acuta*), zoo genoemd naar zijn sterk verlengde middelste staartpennen, is tevens kenbaar aan zijn langen hals. Een blauwgrijze vogel met witte borst en voorhals en bruinen kop. Over schouder en rug loopen weer zwart-bruine veeren. Deze vogel is zeer sierlijk van bouw. ☒ De Smient (*Anas penelope*), een licht grijze vogel met tal van donkerder zigzaglijntjes fijn geaderd, mooie wijnroode borst en

Foto C. J. Steenbergh

WILDE EENDEN: PIJLSTAART, BERGEEND, KUIFEEND, MEERKOET

maken met elkaar een zeer fraai geheel. Alleen omdat deze teekening en kleurverdeling zoo algemeen is, en ook bij alle wildkleurige tamme eenden, zooals kwakertjes en Rouaan eenden, voorkomt valt zij niet meer op. Bij den woerd zijn evenals bij alle tamme eendenrassen eenige veertjes in den staart naar boven omgekruld. Geen der andere wilde inlandsche eenden vertoont dit krulletje. De pooten zijn oranje-rood, de bek van een zuiver wilde eend is groenachtig. Is de bek oranje, dan kan men er zeker van zijn niet met een raszuiver wild exemplaar te doen te hebben, doch met een z.g. kooieend. Van de wilde eend komen in ons land nog twee subspecies voor, 1°. de gewone alom bekende en 2°.

roodbruinen kop met geel voorhoofd, is misschien wel de aardigste onder de eenden. Een levendige vogel, die steeds druk in de weer is, en waarvan de woerd telkens zijn luid gefluit laat hooren, wat hem dan ook de naam van Fluiteend bezorgd heeft. ☼ Van de talingen komen er bij ons twee soorten voor, de zomertaling, die ook broedvogel is, in beperkt aantal, en op den trek dikwijls in groots koppels de wintertaling. Deze laatste broedt ook wel in ons land, doch minder algemeen. ☼ De zomertaling (*Anas querquedula*) is iets grooter en niet zoo schitterend geteekend als de wintertaling (*Anas Crecca*). De laatste heeft een prachtigen rood met hel groen afgezetten kop, het verdere lichaam blauwgrijs gewaterd en een fraaijen, groenen spiegel. De zomertaling is meer bruingrijs met gele streep boven de oogen en wat lichter op de flanken. Het geheel is eenvoudiger, minder opvallend, maar als ik het zoo noemen mag: gedistingeerder. De woerd van de zomertaling laat vooral in het voorjaar een eigenaardig knerpend geluid hooren. Al deze eenden zijn zeer gemakkelijk in leven en in goede con-

ditie te houden, doch meestal moeilijk tot broeden te bewegen. Heeft men een ruimen vijver met veel riet en struikgewas aan den kant, dan wil de zomertaling en ook de slob het wel eens doen. De gewone wilde eend broedt zeer gemakkelijk. Voor de bergeend moet men van planken en graszoden een kunstmatig hol maken om succes te hebben. ☼ Behalve nu deze z.g. zwemeenden komen er in ons land nog een aantal duikeenden voor. De naam duikeend ontleenen zij, zooals ik reeds boven zeide aan het feit dat zij hun voedsel al duikende op den bodem van het water zoeken. Hun voortdurend geduik is in een vijver dan ook een buitengewoon aardig gezicht. Zij bezitten daar een zeer groote vaardigheid in. Doordat hun pooten vrij ver naar achter staan, veel meer dan bij de zwemeenden, loopen zij niet zoo gemakkelijk als deze. Die plaatsing der pooten komt hun echter bij het duiken bijzonder te stade. Zij wippen het voorste gedeelte van het lichaam even op en verdwijnen zonder enig geraas of gespat onder water om eenige oogenblikken later op een heel ander punt weer boven te komen. De zwemeenden evenals alle andere tamme eenden kunnen ook wel duiken, doch dit gaat hun niet zoo gemakkelijk af, gaat niet zoo van zelf, zij moeten zich veel meer inspannen om onder te komen, wat dan ook door de meerdere beroering in het water heel goed te zien is. Een zwemeend kan men hooren duiken, een duikeend niet; die doet het volkomen geruischloos. ☼ De duikeenden komen in ons land voornamelijk op den trek in een tiental soorten voor, doch voor ons doel zijn er maar enkele geschikt. De meesten kunnen niet buiten visch of schaaldieren, en verdragen hun gevangenschap heel slecht. Bijna alle sneuvelen in het warme jaargetijde tijdens den rui. ☼ Met een viertal dat ik het eerst zal noemen heeft men echter in 't geheel geen moeite. Zij gewinnen spoedig en blijven jaren in leven. ☼ In de eerste plaats de Kuifeend of Kamduiker (*Anas fuligula*), een zwart eendje met spierwitte zijden en een paarsen kap met eenige verlengde veeren, die een afhangend kuifje vormen. Ten tweede de Witoogeend (*Anas nyroca*), een kastanjebruin eendje met witte oogen, z.g. pareloogen. Vervolgens de Krooneend (*Anas rufina*), een grijs met zwart en vuilwit afgezette vogel met prachtigen bruinrooden kop, waarvan de veeren zodanig verlicht zijn dat zij een kuif of kroon vormen, en ten slotte de Valinger of Tafleend (*Anas ferina*), bij de kooikers ook wel kortweg Roodkop ge-

noemd. Het is een blauw grijs gewaterd dier met zwarte borst en rooden kop. ☼ Deze vier zijn zeer gemakkelijk te houden. De Witoogeend en de Krooneend broeden ook geregeld in gevangenschap. De beide andere, voor zoover mij bekend, niet, ofschoon de Valinger geregeld in enkele paren bij ons broedt en de Kuifeend zoo nu en dan ook wel eens broedende gesignaleerd is. ☼ Moeilijker, maar toch nog wel te houden zijn de Toppereend (*Anas marila*), een wit grijs gaderde vogel met groenen kop, en de Brilduiker (*Anas clangula*), een wit met zwarte vogel met onder ieder oog een helder witte vlek, aan welke teekening hij ook zijn naam ontleent. Overigens is de kop weer fraai groen. Deze twee wennen wel aan graanvoer, doch krijgen het 's zomers in het warme jaargetijde tijdens den rui nog al eens te kwaad en blijven niet in het leven. ☼ De overige duikeenden zijn niet geschikt voor particuliere vijvers. Wel ziet men hen zoo nu en dan in de eenden vijvers der diergaarden, doch ik geloof niet dat zij het daar, lang uithouden. Om de collectie op peil te houden worden zij

geregeld door nieuwe exemplaren vervangen. ☼ Om volledig te zijn wil ik hen hier even noemen. Het zijn de Eidereend, bekend om het vele dons dat hij produceert, de groote en de kleine zwarte Zee-eend en de IJseend. De Eidereend komt weinig in ons land voor, evenals de IJseend. De beide zwarte zee-eenden zijn 's winters geregeld aan de kust, waar men hen dan dikwijls in koppels in zeer snelle vlucht even boven den zeespiegel en slechts weinig van het strand verwijderd kan zien vliegen. Evenmin geschikt voor ons doel zijn de drie verschillende Zaagbekeenden n.l. de Groote- en de Middelste-Zaagbekeend en het Nonnetje. De beide eerste ziet men weinig op de binnenwateren, het Nonnetje daarentegen bij vorst geregeld. Het is wel jammer dat dit eendje niet geschikt is, want het is een prachtig dier. Al deze eenden zijn voornamelijk op visch of kleine schaaldieren aangewezen, wat voor particulieren meestal een groot bezwaar is. In zoo'n vijver met wilde eenden is ook zeer goed op zijn plaats de gewone Meerkoet (*Fulica atra*), een leikleurige vogel met wit-

Foto Ost. Lichtbilder, 77

DOOR DE WACHAU. HET INWENDIGE VAN DE KLOOSTERKERK VAN MELK

te voorhoofdsplaat. Zij zijn zeer levendig en gemakkelijk te houden. ☼ Kanmen de oevers een beetje ruim houden, dan komen ten slotte nog een drietal inlandsche gansjes in aanmerking, n.l. de Rotgans (*Anser bernicla*), een donkere vogel met wit aan de stuit, de Brand of Pauwgans (*Anser leucopsis*), een fraai grijs zwart en wit dier, en de Kolgans (*Anser Albifrons*), een bruin-grijze vogel met wit voorhoofd. ☼ Alle bovengenoemde vogels geven weinig geluid. Kwaken als gewone eenden kunnen zij niet, behalve het wijfje van de wilde eend. Sommige duikeenden geven een enkele maal een rauw geluid, dat is alles. De eenige die zich voortdurend laat hooren is de Smient, en als zij goed op dreef zijn laten de Koeten nog al eens hun kort keffend geroep hooren. ☼ Daar dit artikel niet als een streng wetenschappelijk ornithologisch artikel bedoeld is, heb ik de verschillende vogels maar met een paar woorden aangeduid. Wilde ik hen in alle finesses beschrijven, dan kwam ik ruimte te kort. Wie hen nader wil leeren kennen ga hen in de vijvers der diergaarden bestudeeren of in een Ornithologisch museum, o.a. in Fauna Neerlandica in Artis, waar men hen alle bij elkaar vindt en van vlakbij goed kan bestudeeren. ☼ De beschrijvingen die ik gaf, slaan alleen op de mannetjes. Alle wijfjes zijn min of meer grijs in verschillende nuances. Ik eindig mijn opstel met ieder, die daartoe de gelegenheid heeft, aan te raden eens een proef te nemen, overtuigd als ik

te voorhoofdsplaat. Zij zijn zeer levendig en gemakkelijk te houden. ☼ Kanmen de oevers een beetje ruim houden, dan komen ten slotte nog een drietal inlandsche gansjes in aanmerking, n.l. de Rotgans (*Anser bernicla*), een donkere vogel met wit aan de stuit, de Brand of Pauwgans (*Anser leucopsis*), een fraai grijs zwart en wit dier, en de Kolgans (*Anser Albifrons*), een bruin-grijze vogel met wit voorhoofd. ☼ Alle bovengenoemde vogels geven weinig geluid. Kwaken als gewone eenden kunnen zij niet, behalve het wijfje van de wilde eend. Sommige duikeenden geven een enkele maal een rauw geluid, dat is alles. De eenige die zich voortdurend laat hooren is de Smient, en als zij goed op dreef zijn laten de Koeten nog al eens hun kort keffend geroep hooren. ☼ Daar dit artikel niet als een streng wetenschappelijk ornithologisch artikel bedoeld is, heb ik de verschillende vogels maar met een paar woorden aangeduid. Wilde ik hen in alle finesses beschrijven, dan kwam ik ruimte te kort. Wie hen nader wil leeren kennen ga hen in de vijvers der diergaarden bestudeeren of in een Ornithologisch museum, o.a. in Fauna Neerlandica in Artis, waar men hen alle bij elkaar vindt en van vlakbij goed kan bestudeeren. ☼ De beschrijvingen die ik gaf, slaan alleen op de mannetjes. Alle wijfjes zijn min of meer grijs in verschillende nuances. Ik eindig mijn opstel met ieder, die daartoe de gelegenheid heeft, aan te raden eens een proef te nemen, overtuigd als ik

ben dat die zal bevallen. Men denke er echter aan, dat alle wilde eenden paarsgewijze leven, zoodat men zooveel mogelijk van ieder een span neemt.

E.

Van een tocht door de Wachau

(Vervolg)

EN als in het gevolg van den stroom, profiteerend van en dankbaar voor de smalle ruimte die hij ook voor hen maakt, zijn daar de lieve kleine dorpen die zich tusschen heuvel en stroom invlijen, zich aanvlijen tegen helling en bosch. Soms ook worden de bergen lager, de dalen die in hen insnijden breeder, en weiden en smalle akkers vinden een plaats. En die dorpen en stadjes leven een anoniem, stil, inzichtzelfgekeerd bestaan, alle glimlachen ze en zijn ze gelukkig, verweven in het stroomende leven, als had de natuur ze zelf daar neergezet voor haar eigen vreugde — kleine sieraden, halfedelstenen, niet zoo zeer fijn geslepen, in den bollenden, golvenden mantel van levend fluweel aan het zilveren lint van den stroom. En van de dorpjes uit trekken stil en eenvoudig en als had de natuur zelf zich gaarne doen vermenschelijken, als had ze zelf gaarne in dezen den mensch meer nabijkomenden vorm haar goedige schoonheid willen toonen, de wijnbergen omhoog langs de hellingen, het bosch tegemoet. ☞ Kleine weiden strekken zich uit langs den stroom, — in het vroege voorjaar van een geurende kleurenteederheid, als hadden elfen hier in de boomen overal haar sluiers vergeten, haar bekoorlijkheid achtergelaten. En dan heeft de natuur haar juweelkistje voor ons opengegaan, van zulk een teere innigheid en schoonheid, zoo gelukkigmakend in den eenvoud der volmaaktheid, dat wij alles, alles vergeten, omdat een droom hier werkelijkheid, omdat alle vreugde hier daadwerkelijkheid geworden is. De naam is *Dürnstein* en we prijzen het nog steeds. ☞ Ja, alles is hier natuur. Van een innigheid die ons betoovert, al wat „persoonlijkheid” aan ons is oplost en ons uit ons zelf heft en ons opneemt, inweeft in haar vloeienden, klinkenden zang. Overal zweeft, stroomt haar lied omlaag, over de bosschen heen en in de weiden, uit den stroom en uit de wijnbergen, steeds hooren wij de fluit waarvan wij weten dat geen mond haar bespeelt. ☞ Tastbaar ligt vóór ons wat men de begaafdheid van den Oostenrijker voor de muziek noemt. Zijn *landschap* is het, en de Wachau is Oostenrijksch, is muziek, als nauwelijks één andere streek. ☞ Romantisch is de Wachau. Dat beteekent echter niet burchten-, geschiedenisromantiek. Neen, het is *natuurromantiek* die ons hier zoo sterk tegemoet treedt, die in den mensch het gevoel wakker roept, dat hem de gave geeft de innerlijke taal der natuur af te luisteren, te verstaan, die gave, die de romantische natuurphilosofen (ik noem hier slechts Goethe's vriend Carus den innigsten en romantischen dichter Eichendorff) eigen was. Burchten en geschiedenis, mensch en menschen-daden, alles vergaat hier, wordt weggespoeld door de golven der natuur, door de golven des waren levens. Een overgave aan dit leven, een opgaan in deze natuur, is hier onontkoombaar. ☞ Ik heb wel eens hooren zeggen dat het Oostenrijksche landschap gevaarlijk zou zijn, dat het den mensch in het ongeluk zou brengen. Van andere zijde, door een dichter van veel beteekenis en zijn school, is echter ook gesproken van de gevaarlijkheid der muziek, van haar gevaarlijke ten-

denz tot oplossing, algeheele oplossing. Nu ja, beide, de muziek en het Oostenrijksche landschap, zijn meer oplossend dan bindend, beide lokken ze tot overgave aan iets buiten ons, aan iets vloeiends. Zin voor feiten, wil tot daden en doelbewustheid leeren we zeker niet van hen. Ze kunnen verleiden tot sentimenteel-gevoelige vaagheid; ze kunnen echter ook terugvoeren naar den stroom des levens, ze kunnen ons ook leeren de dingen van het leven der feiten minder ernstig en zwaar op te nemen, ze kunnen ons een bescheiden, opgewekte tevredenheid leeren, waarbij de deuren naar de droomen gemakkelijker opengaan. En zoo is de Oostenrijker. En als dat zijn lotsbestemming was, dan lag die, evenals zijn geschiedenis, in zijn landschap. Dat voelen we hier, waar mensch en ding opgeheven zijn door de diepere werkelijkheid der natuur. ☞ Machtige, grootsche tafereelen die zich in hun eenmalige stoere onveranderlijkheid scherp in ons inprenten — meer gebeurtenis dan gewaarwording — zooals b.v. de Alpen, vooral in Zwitserland, zulke natuurtafereelen werken anders op ons,

en anders werkt op ons de niet in een beeldvorm tot ons komende eenzaamheid van de zee, die de ziel aan den afgrond brengt waar tijd en leven ophouden — „stoutmoedig” zijn of waren immers alle zeevarende volken —, de wijde hemelruimten en -droomen en wolkenfantasieën van de vlakten, de Apolliniteit van Italië en de weelderige overvloed, het overweldigende van de tropen. Daar overal is de natuur vreemder, verder van ons af dan hier in haar ongekunstelde, intieme melodie. En deze melodie is nog zoo zuiver en ongestoord waarneembaar, nog zoo ver van al het moderne verwijderd; geen fabrieken werken storend in het landschap, het verkeer op de rivier is gelukkig gering, de kleine locaalspoor puft zoo genoeglijk langs den oever, het auto- en toeristenverkeer is pas sinds de jaren na den oorlog op Zondagen en in de weinige weken in het hartje van den zomer merkbaar geworden. De dorpjes liggen droomerig en stil als sinds vele, vele tientallen van jaren. Nieuwe huizen ziet men zelden, over alles ligt een echte „Biedermeier”-verzonkenheid. ☞ En de bevolking: echt landvolk,

wijnbouwers en kleine-stadsmenschen zooals ze drie eeuwen geleden niet anders geweest zullen zijn. In de bosschen reëen en eekhoorns en de geheele bonte vogelwereld van vink, roodborstje, specht en ekster tot buizerd en havik toe. ☞ Sneeuw-klokjes en primula's, sleutelbloemen en leverkruid, viooltjes, anemonen en boschcyclamen, het geurige peperboompje en de late herfsttijloozen en nog veel meer, en voor den droomer de eenhoorn, elf en kabouter, en in de wijnbergen soms een kleine Pan. ☞ Eeuwig en vloeiend en toch steeds tegenwoordig is de natuur, — een tijdloos groot „heden”. En in dit tijdlooze heden gaat de Oostenrijker op. Hem vervult het wijde tegenwoordige geluk, dat echter open en zonder grenzen is ten opzichte van den tijd, open naar de achterzijde, vanwaar dit steeds even groote heden komt aanstroomen, en open naar voren toe, naar de tijden waarin het vergaat en toch blijft. Ver boven het persoonlijke en de daad van het oogenblik uit is zijn levensgevoel gespannen, zijn genietend geluk. Maar de groote antithese ontbreekt niet. Alle eeuwige zijn is slechts mogelijk door de voortdurende wisseling van worden en vergaan, van geboorte en dood. En dit weten van het sterven, van den eeuwigen dood, van de vergankelijkheid achter alle geluk en ieder oogenblik is de onderstroom die door al wat Oostenrijksch is heen gaat, door zijn levensvreugde,

Foto Ost. Lichtbilder

DOOR DE WACHAU. DE HOF VAN DE PROOSDIJ VAN DÜRNSTEIN

zijn vreugde over het heden, en die soms overstròomt. Dat geeft aan zijn levensvreugde het fijne en teere, aan zijn zijn het wijde, en dat beveiligt zijn stil genieten ervoor groot genot te worden. Wat in den kunstenaar bewust aanwezig is, is hier op naieve wijze het kenmerk van een geheel volk. ☼ De omraming van zijn heden is ruim, ze omsluit leven en dood, en daartusschen ligt de lachende *schijn*, een *andere* werkelijkheid. Alle Oostenrijksche literatuur getuigt daarvan, en het zuiverst de muziek van dien echten Oostenrijker, Mozart, en den meer zwaarmoedigen Schubert.

(Wordt vervolgd)

F. WASCHNITIUS

IN HET RIJK DER STILTE

DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

IN HET ONBEKENDE DUISTER

BEVEND op zijn lange, schrale pooten, met ver vooruitgestoken ooren, snuivend en brieschend uit wijd opengesperde neusgaten, staarde hij angstig naar alle richtingen, en van de kolkende, verraderlijke rivier naar den zwijgzamen man, die de schuit voortboomde. Nu hij de rivier, welke hier bijna een mijl breed was, zoo van nabij zag, kreeg hij er angst voor, ofschoon hij er reeds den geheelen zomer van het land af met volmaakte kalmte naar gekeken had. Een paar honderd el boven het gladde water van de veerboot zag hij een lange streep van wit woelend water, dat zich onder dreigend geloei van den eenen oever tot den anderen uitstreckte, alsof het op het punt stond zich op de trage boot te storten en haar te verpletteren. Als hij naar de andere zijde van de schuit keek, was het uitzicht even angstwekkend. Het gebrul stroom-af was

nog heviger dan het geloei stroom-op, en de heele rivier, die hier zoo schitterend was in den zonneglans, werd zwart van dreiging en wit van woede daar waar zij zich een weg baande over een bedding tusschen het gesteente waarin tallooze rotsen omhoog staken. Het eenige wat hem troost schonk en zijn angst binnen de perken hield, was de geduldige, krachtige figuur van den man, die de schuit landwaarts boomde. ☼ Die zenuwachtige passagier op de primitieve veerboot was een veulen van acht maanden, wiens moeder den vorigen dag gestorven was. Zijn eigenaar, een houthakker die het te druk had om hem zelf te verzorgen, zond hem naar een nabijgelegen hoeve. De bootman had als voorzorgsmaatregel, uit vrees dat het jonge dier wild zou worden en overboord springen, het halstertouw aan een blok midscheeps vastgemaakt; maar schoon het veulen zoo jong was, dat zijn donker bruin vel nog het wollige van de jeugd had, bezat het te mooie wijd vaneen geplaatste oogen om zich aan zoo een dwaasheid schuldig te maken. Hij voelde zich beangst en vreemd en erg eenzaam; maar hij wist dat hem niets anders te doen stond dan in den man te vertrouwen. ☼ Meestal komt ook inderdaad alles best in in orde als het dier den mensch vertrouwt; maar een enkelen keer treedt het noodlot grillig tusschenbeide en gebeurt het onvoorziene en onverwachte. De bootman had reeds honderden malen zonder een enkel ongelukje zijn logge schuit tusschen de versnellingen door geboomd — de eenige plek mijlen ver in beide richtingen waar de overtocht mogelijk

was. Maar dien avond brak door een onverklaarbare oorzaak, juist toen zij midden in den stroom lagen, de taaië beproefde boom van wit pijnhout middendoor. Juist toen hij er hard op duwde, knapte hij in tweeën. En de bootman viel hals over kop overboord. ☼ Onder het vallen raakte 's mans voet verward in den haak van een zwaren ketting die gebruikt werd om hooiwagens en dergelijke vast te leggen op de schuit; en doordat de logge bak zich in den stroom draaide, werd de man er onder getrokken. Hij zou in dit wilde water binnen enkele sekonden verdrongen zijn; maar ten slotte schoot door zijn wringen de voet vrij. De man kwam boven water, deed een wanhopige maar succesvolle poging om den rand te grijpen en sleepte zich met zijn laatste kracht aan boord, bijna gestikt en met een gebroken enkel. Door jaren van veiligheid in slaap gesust, had hij zijn reserveboom aan land gelaten. ☼ Er bleef hem dus niets anders over dan de schuit te laten drijven en te bidden dat ze door een opeenvolging van wonderen de negen mijlen vol versnellingen zou overleven en het rustige water daarachter zou bereiken. ☼ Toen de man, bleek en treurig op den bodem van de schuit neerhurkte en zijn enkel vasthield, keek het veulen hem verbaasd aan. Toen keek hij doodsbenauwd naar de rivier, en plaatste zijn pooten ver van elkaar toen de schuit een vreemden, beangstigenden schok kreeg. Het

geloei werd ras sterker en die woeste, witte golven schenen midden door de rivier te razen om de boot tegemoet te ijlen. Verschrikt door dit gezicht drong het veulen zich zoo vast mogelijk tegen den bootman aan en besnuffelde hem als wilde hij zijn aandacht trekken. ☼ Binnen enkele minuten zat de schuit midden in de versnellingen. Maar de stroom had haar landwaarts gedreven, waar toevallig over vele mijlen een betrekkelijk rustig pad was, weinig rotsen en geen

onheilvolle zandplaten. Zij slingerde en zwaaide afschuwend, kreeg soms zulke stooten dat het veulen zich een keer niet staande kon houden en het tweemaal weinig scheelde of hij was overboord geslingerd. En groote, sleurende golven spoelden over de randen tot de schuit half vol water stond. Maar ze was zoo gebouwd dat ze bijna niet zinken kon en haar spanten waren sterk. Mijlen ver vervolgde zij met horten en stooten haar vreeselijke reis, veilig tusschen het oorverdovend tumult.

(Wordt vervolgd)

Foto Derksen

AMSTERDAMSCH E STRAATKIEKJES. „EEN DUBBELTJE DE BOS!“

Ontvangen uitgaven

We ontvingen een reeks kleinere en grootere gidsen, die beoogen de reizigers den weg te doen vinden in de verwarrende indrukken, welke vluchtige bezoeken aan onbekende streken plegen op te leveren.

Zoo werd ons door de Zwitsersche Verkeerscentrale een kaart toegezonden van Zwitserland, benevens een uitvoerige opgave van velerlei sportieve en andere feestelijkheden, welke dezen zomer in alle oorden van Zwitserland worden georganiseerd. Ook brengt deze brochure „Die Sommersaison in der Schweiz“ uitvoerige inlichtingen in het bijzonder over de verkeersmiddelen.

Vervolgens publiceerde de Reichsbahnzentrale für den Deutschen Reiseverkehr in de serie Deutsche Verkehrsbücher een gids voor Oost-Prusen, waaruit blijkt hoe ook dit voor een Hollander tamelijk uit den koers gelegen land, rijk is aan natuurschoon en belangwekkende architectuur. Trouwens de Kurische Nehrung is voor vele Hollandsche vogelvrienden bekend terrein, zij het dan niet steeds uit eigen aanschouwing. Vele foto's geven lust tot nader kennismaking.

In Holland maakt de A. N. V. V. zich verdienstelijk door de uitgave van een Engelsche en Fransche gids voor Nederland. In de Engelsche vindt de reiziger opgave van vele daguitstapjes met vermelding der kosten, welke den Amerikaan fabelachtig gering moeten voorkomen. De Fransche geeft uitvoerige inlichtingen over de bijzonderheden welke iedere plaats in Holland kenmerkt en geeft aanwijzingen voor 14-daagsche en 4-weekse reizen door ons land.

Het jaarverslag van de A. N. V. V. getuigt van hoop in de toekomst.